

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ДЛЯ 6 КЛАСУ НУШ

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Рішенням педагогічної ради

Старокотельнянського ліцею

Протокол №_____від _____2024 року

Голова педагогічної ради _____

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

для 6 класу на 2024-2025 н. р.

140 години (4 години на тиждень)

Навчальна програма укладена на підставі модельної навчальної програми «Українська мова. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Заболотний О.В., Заболотний В.В., Лавринчук В.П., Плівачук К.В., Попова Т.Д.), рекомендованої Міністерством освіти і науки України (наказ МОН № 795 від 12.07.2021). N 795)

Зміст навчальної програми забезпечує підручник ***Заболотний О.В.***

Українська мова: підруч. для 6 кл. закл. загальн. середн. освіти / О.В. Заболотний, В.В. Заболотний. — Київ, Літера ЛТД, 2023. , рекомендовано Міністерством освіти і науки України (Наказ Міністерства освіти і науки України від 03.03.2023 №254)

2024 рік

І.ВСТУП

Навчальна програма є основою для календарно-тематичного та поурочного планування, у якому вчитель самостійно, враховуючи запропоновану кількість годин на вивчення тем у межах розділу, розподіляє години на вивчення тем, планує види роботи, спрямовані на опанування змісту матеріалу та формування вмінь і навичок учнів, опрацювання різних рубрик програми.

Це дасть змогу вчителеві вільно й творчо підійти до реалізації програми в кожному класі, врахувати інтереси й рівень підготовки учнів, конкретні умови викладання .дельна навчальна програма

Метою навчання української мови в школі є формування компетентногомовця, національно свідомої, духовно багатої мовної особистості.

Завдання навчального предмета: навчити вільно, комунікативно доцільно користуватися засобами української мови; виховати свідоме прагнення до вивчення української мови; сформувати духовний світ учнів, цілісні світоглядні уявлення, загальнолюдські ціннісні орієнтири; розвинути мислення, пам’ять, творчі здібності, естетичні почуття, самоповагу та впевненість у собі.

Знання мають стати інструментом у розв’язанні життєвих проблем, засобом особистісного розвитку, соціалізації учнів, успішного професійного становлення та облаштування свого життя.

Навчальна програма предмета «Українська мова» для 6 класу містить:

1. Пояснювальну записку
2. Основну частину, у якій зазначено для кожного класу зміст навчального предмета (за розділами, темами), очікувані результати навчання учнів (що корелюють із результатами навчання та орієнтирами для оцінювання учнів у мовно-літературній галузі відповідно до Державного стандарту), види навчальної діяльності учнів (за розділами)
3. Прикінцеву частину

Урок української мови на сучасному етапі повинен мати такі основні **особливості**:

- виховання мовної особистості, національно-свідомого громадянина України;
- реалізація комунікативно-діяльнісного, українознавчого, функціонально-стилістичного та інших аспектів навчання;
- розвиток пізнавальних і творчих здібностей особистості;
- мовленнєва спрямованість уроку, удосконалення всіх видів мовленнєвої діяльності;
- здійснення морального, етичного та естетичного виховання, що передбачає особистісний підхід до навчання;
- посилення практичної спрямованості навчання;

- використання активних інноваційних форм, методів, прийомів навчання;
- інтегральність (реалізація внутрішньо- і міжпредметних зв'язків);
- оптимальність змісту уроку.

Для досягнення мети вивчення української мови важливо чергувати різні **методи** та **прийоми** психолого-педагогічної підтримки діяльності учнів:
- заохочення;
- створення яскравих навчально-образних уявлень;
- навчально-пізнавальна гра;
- створення ситуації успіху;
- створення проблемної ситуації;
- поштовх до пошуку альтернативних рішень;
- виконання творчих завдань;
- кооперація учнів.

Ефективність освіти пов'язують із реалізацією **компетентнісного підходу**. Такий підхід передбачає зміщення акцентів із накопичення нормативно визначених знань, умінь і навичок на вироблення і розвиток умінь діяти, застосовувати досвід у конкретних умовах. Компетентності дають змогу усунути суперечності між засвоєними теоретичними відомостями та їх використанням для розв'язання конкретних життєвих завдань: уміти розрізняти об'єкти, ознаки, властивості; аналізувати і пояснювати причини та наслідки подій, вчинків, явищ; створювати тексти, проєкти; висловлювати ставлення до подій, вчинків; брати участь у колективних справах, у розв'язанні навчальних завдань та ін.

ОСНОВНА ЧАСТИНА

Форми контролю	**К-сть**	
	I семестр	**II семестр**
Перевірка мовної теми (*контрольна робота*)	4	4
Письмо: *переказ*	1	1
твір	—	1
Правопис: *диктант*	1	1
Усний переказ	Інд.	
Діалог	Інд.	
Усний твір		Інд.
Читання вголос		Інд.

№ з/п	К-сть год	Зміст навчального предмета	Проблемні питання	Очікувані результати навчання	Види навчальної діяльності учнів (за вибором учителя)
ВСТУП Краса та багатство української мови-5 год					
1	**1**	**МОВНА ЛІНІЯ** • Українська мова - милозвучна, мелодійна, співуча, дзвінка, барвиста. • Багатство української мови: словниковий склад, фразеологізми, крилаті вислови, синоніми, різноманітні суфікси й префікси, граматичні форми, синтаксичні синоніми *(стислий огляд).*	1. Чому українську мову називають багатою скарбницею? 2. Чому треба знати й берегти рідну мову 3. Які слова можна назвати мелодійними, ніжними, сердечними? Чи багато таких слів в українській мові?	*Учень /учениця:* уважно слухає монологічні / діалогіч ні висловлювання, зважаючи на мету та умови спілкування, особливості текстів розуміє та відтворює зміст почутого повідомлення, толерантно реагує, використовуючи формули мовного етикету, етично висловлює власне ставлення до почутого у разі потреби грамотно перепитує співрозмовника для уточнення	**МОВЛЕННЄВА ЛІНІЯ** • Міркування та відповіді на запитання за змістом висловлень відомих людей про значення мови в житті людини й суспільства. • Розповідь за запропонованою опорною схемою чи таблицею про багатство української мови. • Колективне «наповнення» запропонованого малюнка поетичними, мелодійними словами. • Виконання проєкту (публічний виступ про красу

	4	**МОВЛЕННЄВА ЛІНІЯ** • Мовлення та спілкування *(повторення і поглиблення вивченого; практично*): - види мовленнєвої діяльності; - загальне уявлення про ситуацію спілкування та її складники (адресат мовлення,		деталей характеризує почуте повідомлення з погляду основних правил спілкування, дотримується їх добирає стиль мовлення відповідно до мети, потреб і умов спілкування складає та оформлює власне висловлення згідно з усталеними мовними нормами створює невеликі типові повідомлення на спеціальних (захищених) цифрових сервісах і в соціальних мережах розрізняє тексти різних стилів і	й багатство української мови з використанням самостійно підготовлених постерів, малюнків, слайдів тощо). Складання висловлення за коміксом (малюнком) з урахуванням ситуації спілкування МОВЛЕННЄВА ЛІНІЯ • Аналізування ситуації спілкування, визначення її складників. • Читання, аудіювання текстів, що належать до різних типів мовлення. • Аналізування прочитаного, відповіді на запитання за змістом прочитаного. • Сприйманн

	3	адресант мовлення, тема й основна думка висловлення, мета й місце спілкування). • Типи мовлення *(повторення вивченого).*		типів дотримується норм етикету під час онлайн-спілкування взаємодіє з іншими особами у цифровому середовищі, дбаючи про безпеку	я під час читання авторської оцінки інформації, прямо вираженої в тексті. Урок розвитку мовлення Складання та розігрування діалогів відповідно до запропонованої ситуації спілкування, зокрема: - етикетного характеру (вітання, знайомство, пропозиція допомоги) з використанням формул мовленнєвого етикету; - щодо безпеки спілкування телефоном та в соціальних мережах; - телефонних

					розмов, що передбачають уникання небажаного й небезпечного спілкування, протистояння маніпулятивним впливам; - за коміксом чи малюнком.
ПОВТОРЕННЯ ТА УЗАГАЛЬНЕННЯ ВИВЧЕНОГО **Синтаксис і пунктуація. Орфографія -7 год.**					
1	**5**	**МОВНА ЛІНІЯ** • Словосполучення і речення. Види речень за метою висловлювання та емоційним забарвленням. • Г оловні і другорядні члени речення. • Звертання, вставні слова (сполучення слів), однорідні		*Учень /учениця:* вичерпно відповідає на запитання за змістом почутого повідомлення формулює тему та основну думку тексту розрізняє тексти різних стилів і типів визначає	**МОВНА ЛІНІЯ** • Визначення головного і залежного слова у словосполученні, членів речення, однорідних членів речення, звертань, вставних слів (сполучень слів), простого і складного речення. • Виписуванн

	2	члени речення. • Складне речення. • Пряма мова. Діалог. • Основні орфограми та пунктограми *(за вибором учителя).*		актуальність і несуперечливість тексту (наприклад, чи наведена інформація є правдивою, актуальною, не містить суперечностей) на основі власного досвіду та досвіду інших осіб створює письмові тексти визначених типів, стилів і жанрів, зважаючи на мету, адресата, власний життєвий досвід складає та оформлює власне висловлення згідно з усталеними орфографічними, граматичними, пунктуаційними нормами виокремлює та розрізняє мовні одиниці різних рівнів (тексти, речення, словосполучення, слова)	я словосполучень. • Добирання синонімічних словосполучень. • Визначення пунктограм, обґрунтування вживання розділових знаків, записування правильно речень із вивченими пунктограмами. • Визначення в словах орфограм, обґрунтування написання слів, записування правильно слів з орфограмами. • Виправленн я орфографічних і пунктуаційних помилок. Розв’язання ситуаційних завдань, пов’язаних з адресата, власний життєвий досвід уживанням речень, різних за

		МОВЛЕННЄВА ЛІНІЯ • Стилі мовлення (*повторення вивченого).* Поняття про офіційно-діловий стиль; ділові папери		вирізняє окремі мовні явища у своєму та чужому мовленні, пояснює їх суть	метою висловлювання та емоційним забарвленням. складає та оформлює власне висловлення МОВЛЕННЄВА ЛІНІЯ згідно з усталеними орфографічними, граматичними, пунктуаційними нормами • Складання речень зі звертаннями, вставними словами (сполученнями слів), однорідними членами речення, складних речень, виокремлює та розрізняє мовні одиниці різних рівнів (тексти, речення, словосполучення, слова) речень із прямою мовою. • Складання простих речень указаної тематики з використанням поданих словосполучень. • Поширення простих речень

					однорідними членами. вирізняє окремі мовні явища у своєму та чужому мовленні, пояснює їх суть • Складання усного висловлення, пов’язаного з конкретною життєвою ситуацією (з використанням указаних синтаксичних засобів та обґрунтуванням свого вибору). • Обмін думками на теми, пов’язані із ціннісними орієнтирами. • Добирання заголовка до тексту. • Відповіді на запитання за змістом прочитаного чи почутого. • Складання листа (наприклад, до осені, музики, міста) з використанням риторичних звертань та однорідних членів речення (письмово). • Складання тексту листівки

					(електронного листа), що містить привітання з Днем учителя (днем народження, сімейним святом) із використанням звертань,вставних слів (сполучень слів) та однорідних членів речення. • Складання письмово діалогу-розпитування про заплановану подію(наприклад, канікули). • Виразне читання вголос та обговорення текстів (уривків) різних стилів. Урок розвитку мовлення Складання оголошення для розміщення на вебсайті (на шкільній дошці оголошень) про очікувану подію (екскурсію, поїздку до музею, відвідання театру та ін.
ЛЕКСИКОЛОГІЯ. ФРАЗЕОЛОГІЯ Г рупи слів за походженням та вживанням.Написання слів іншомовного походження. Фразеологізми-20 год					

3	**17**	МОВНА ЛІНІЯ **Лексикологія** • Групи слів за походженням: власне українські слова та слова іншомовного походження (запозичені). • Словник іншомовних слів. • Лексична помилка (тавтологія, калькування, росіянізми, вживання слів у невластивих значеннях тощо) *(практично).* • Написання слів іншомовного походження: букви *и, і;* правопис м'якого знака й апострофа; подвоєння букв. • Активна і пасивна лексика	1.Чому лексика перебуває в <u>стані безперервних змін?</u> 1. <u>2.Ч</u> ому мови збагачуються словами іншомовного походження? 2. Чи можна обійтися без слів іншомовного походження? 3. Як з'являються нові слова? 4. Чому слова виходять з активного вжитку? 5. Що спільного й відмінного між словом і фразеологізмом?	Учень / учениця: самостійно складає простий план почутого вказує на окремі особливості, що сприяють або заважають ефективній комунікації в конкретній ситуації спілкування дотримується норм у виборі мовленнєвих засобів читає тексти різних функціональних стилів і мовленнєвих жанрів у різний спосіб (оглядово, вибірково тощо) відповідно до мети читання формулює тему та основну думку тексту розпізнає основні виражальні засоби, використовує окремі з них	**МОВНА ЛІНІЯ** • Тлумачення лексичного значення слова. Добирання українських відповідників до слів іншомовного походження. • Добирання відповідників до діалектних слів. • Розпізнавання в тексті чи реченні (виписування з них) власне українських слів, архаїзмів та історизмів, діалектних слів, професійних слів і термінів. • Обґрунтування вживання в певних стилях застарілих і діалектних слів, стилістично забарвлених слів. • Розподілян ня слів на лексичні групи та

		української мови: застарілі слова (архаїзми й історизми), неологізми. • Г рупи слів за вживанням: загальновживані та стилістично забарвлені слова, діалектні, професійні слова й терміни, просторічні слова. • Пароніми *(практично)*. **Фразеологія** • Поняття про фразеологізм, його лексичне значення. • Фразеологізми в ролі членів речення. • Фразеологічний словник. • Джерела українських фразеологізмів.	6. Як народжуються фразеологізми ? 7. Навіщо потрібно знати й використовувати фразеологізми ?	висловлює власні почуття, враження, викликані прочитаним, своє ставлення до зображених у тексті людей, подій, ситуацій, явищ тощо використовує для розв’язання завдань актуальні та достовірні текстові/медіатекстові джерела інформації переказує зміст тексту в різний спосіб відповідно до завдання складає та оформлює власне висловлення згідно з усталеними лексичними нормами добирає доречні засоби мовної виразності для оформлення власного висловлення	за орфограмами. • Визначення в словах орфограм, обґрунтування написання слів, записування правильно слів з вивченими орфограмами. • Читання вголос слів іншомовного походження (із вивченими в цьому розділі орфограмами) з дотриманням орфоепічних норм. • Укладання словника (назв старовинних речей, діалектних слів, популярних у шкільному житті неологізмів та ін.). • Розв’язання ситуаційних завдань, пов’язаних з уживанням слів.

		Прислів’я, приказки, крилаті вирази, афоризми як різновиди фразеологізмів МОВЛЕННЄВА ЛІНІЯ • Текст, його основні ознаки,		створює невеликі типові повідомлення на спеціальних (захищених) цифрових сервісах і в соціальних мережах знаходить і виправляє недоліки та помилки в змісті, будові й мовному оформленні власних висловлень пояснює окремі виправлення з урахуванням вивчених правил виокремлює та розрізняє мовні одиниці різних рівнів (слова, речення, тексти) вирізняє лексичні явища у своєму та чужому мовленні, пояснює їх суть порівнює тексти щодо наявності в них багатозначних слів,	• Лінгвістичне мінідослідження (уживання слів у різних стилях, особливості діалектних слів тощо). • Пояснення значення фразеологізмів (прислів’їв, приказок, крилатих висловів). • Укладання словника фразеологізмів на позначення певних якостей, ознак чи явищ (або фразеологізмів, що містять певні слова). • Лінгвістичний експеримент (заміна фразеологізмів словами). • Добирання фразеологізмів (прислів’їв, приказок) певної

	3	особливості будови тексту, використання мовних засобів зв’язку речень у тексті *(повторення вивченого)*. • Складний план прослуханого або прочитаного тексту. • Будова елементарного роздуму.		синонімії, антонімії творчо використовує лексичні засоби, обираючи доречні нестандартні рішення урізноманітнює власне мовлення завдяки роботі із словниками та довідковими джерелами	тематики. • Добирання фразеологічних синонімів й антонімів. • Зіставлення фразеологізмів з ілюстраціями. • З’ясування походження фразеологізмів. • Визначення синтаксичної ролі фразеологізмів. • Увідповідне ння слів і фразеологізмів; частин прислів’їв. • Робота зі словниками та іншими джерелами інформації. Обмін враженнями щодо здобутої в них інформації. • Лінгвістичн і ігри, вікторини **МОВЛЕННЄВА ЛІНІЯ** • Аудіювання та читання текстів

					різних стилів, які містять застарілі, діалектні, професійні, стилістично забарвлені слова чи фразеологізми. Порівнювання текстів щодо наявності в них слів іншомовного походження, застарілих, професійних слів, термінів,стилістично забарвлених слів, фразеологізмів Складання речень і висловлень зі словами певної лексичної групи та фразеологізмами (з обґрунтуванням свого вибору) . • Редагування речень і текстів, у яких допущено лексичні помилки (з

					коментуванням). • Складання діалогу в офіційно-діловом у стилі з використанням стилістично забарвленої лексики. • Створення висловлення з використанням професійних слів, неологізмів (наприклад, про професію батьків чи інших рідних; про свою майбутню професію (мрія); про тих, хто будує кораблі чи вирощує пшеницю). • Складання усного висловлення, пов’язаного з конкретною життєвою ситуацією, з використанням слів певної

					лексичної групи (наприклад, театральної лексики іншомовного походження). • Складання розповіді про походження певного фразеологізму. • Зіставлення наведеної в тексті інформації (наприклад, риси вдачі людини) з прислів’ями та приказками. • Описування ситуації, у якій може бути доречним певний крилатий вислів. Складання мінірозповіді звикористанням прислів’я чи приказки. • Обмін думками на теми, пов’язані із ціннісними орієнтирами.

					• Створення відеопам’яток щодо написання слів іншомовного походження. • Укладання добірки віршів, пісень чи фрагментів із мультфільмів (фільмів, відеокліпів, реклами), які містять діалектні слова (неологізми, архаїзми тощо). • Проведення флешмобу «Фразеологізми в повсякденному житті» (фото чи відео). • Виконання проєкту (наприклад, створення реклами фразеологізмів; відеоролику про нові слова).

					Уроки розвитку мовлення 1. Усний докладний переказ художнього тексту розповідного характеру з елементами роздуму. Редагування переказу. 2. Написання твору-роздуму про вчинки людей на основі власних спостережень і вражень у художньому стилі з використанням фразеологізмів (орієнтовні теми: «Чому треба берегти природу», «Який вчинок можна вважати героїчним»). Редагування твору-роздуму. 3. Аналіз письмового

					твору-роздуму
СЛОВОТВІР. ОРФОГРАФІЯ -13 год.					
4	**12**	МОВНА ЛІНІЯ • Змінювання і творення слів. Похідні і непохідні слова. Твірне слово. • Основні способи словотворення: префіксальний, суфіксальний, префіксально-суфіксальний, безафіксний (відкидання від твірного слова префіксів, суфіксів), складання основ (або слів), абревіація (абревіатури), перехід слів з однієї частини мови в іншу. • Словотвірний ланцюжок. • Словотвірний розбір слова.	ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ Як словотвір пов'язаний із розвитком суспільства? 1. Чим словозміна відрізняється від словотворення? 2. Як морфеми допомагають утворювати нові слова? 3. Коли слова переходять з однієї частини мови в іншу? 4. Для чого нам абревіатури?	Учень / учениця: передає з використання окремих способів і засобів візуалізації враження від почутого повідомлення вказує на конструктивні думки, критично і толерантно ставлячись до різних поглядів доброзичливо висловлює своє ставлення до думок інших осіб, зважаючи на неповноту або суперечливість почутої інформації читає тексти різних функціональних стилів і	МОВНА ЛІНІЯ • Розбір слова за будовою. • Визначення способу творення слова. • Складання словотвірних ланцюжків. • Словотвірний розбір слова. • Розпізнавання, виписування, групування похідних і непохідних слів, форм слів, слів за способами творення, особливостями написання (разом чи з дефісом). • Лінгвістичне мінідослідження (особливості похідних слів, різноманітність способів

		• Зміни приголосних під час утворення слів: - прикметників та іменників за допомогою суфіксів *-ськ-, -ств-;* - іменників за допомогою суфікса *-ин-* від прикметників на *-ський, - цький.* Складні слова. Сполучні голосні [о], [е] в складних словах. Складноскорочені слова як різновид складних. • Правопис складних слів разом і з дефісом. Написання слів з *пів*		мовленнєвих жанрів у різний спосіб (оглядово, вибірково тощо) відповідно домети читання співвідносить зміст сприйнятого тексту (зокрема художнього тексту, медіатексту) з історичним і культурним контекстом характеризує порушені в тексті проблеми знаходить у тексті відому і нову інформацію поєднує інформацію, подану в різні способи (словесну, графічну, числову тощо) у межах одного або кількох текстів	словотворення, зміни приголосних під час творення слів тощо). • Утворення слів вивченими способами, зокрема складних слів за допомогою сполучного голосного й без нього. Утворення суфіксальним способом назв осіб за професією чи видом діяльності • творення прикметників від назв населених пунктів, річок, озер за допомогою суфікса *-ськ-* (*дрогобицький, паризький* та ін.). • Утворення назв галузей господарства чи ремесел за допомогою суфікса *-ств-*

	1	МОВЛЕННЄВА ЛІНІЯ • Особливості твору-опису тварини (предмета).		розпізнає основні виражальні засоби, використовує окремі з них регулює власні емоції під час презентації повідомлення записує власні міркування або інформацію з інших джерел створює письмові тексти визначених типів, стилів і жанрів, зважаючи на мету, адресата, власний життєвий досвідскладає та оформлює власне висловлення згідно з усталеними орфографічними нормами виокремлює та розрізняє мовні одиниці різних рівнів (слова, форми слова,частини слова) вирізняє словотворчі та фонетичні явища	*(бджільництво, садівництво* та ін.). • Пояснення утворення і написання назв пам’яток архітектури чи природи (наприклад: *Збаразький замок, Урицькі скелі).* • Заміна в реченнях назв (сполучень слів) абревіатурами. • Визначення в словах змін приголосних. • Визначення в словах орфограм, обґрунтування написання слів, записування правильно слів з вивченими орфограмами. • Складання словникових диктантів для взаємоперевірки.

				у своєму та чужому мовленні, пояснює їх суть	• Розгадування і складання ребусів, основою яких є малюнок - корінь слова. • **МОВЛЕННЄВА ЛІНІЯ** Читання текстів зі складними словами та словами, у яких відбулася зміна звуків під час словотворення. • Складання речень з однозвучними словами різних частин мови (наприклад: *черговий* (ім.) і *черговий* (прикм.)). Виписування складнихслів з тексту та переказування тексту за цими словами. • Створення допису до шкільного вебсайту про українських меценатів з

					використанням складних слів (наприклад: добродій, милосердя, життєпис, благодійність). • Створення розповіді про віртуальну мандрівку Україною з використанням іменників, утворених від прикметників. • Створення мультимедійної презентації (мінісценарію мультфільму) про пригоди сучасних школярів у Запорізькій Січі (середньовічному Києві, казковій країні та ін.) з використанням прикметників із суфіксами - ськ-, -цьк-, -зьк- (наприклад: козацький, запорізький, молодецький та ін.). • Створення слайдів, (відеоролику) про мандрівку Україною з використанням підписів - іменників, утворених за

					допомогою суфікса -ин- (Полтавщина, Вінниччина та ін.), або власних назв зі зміною звуків (Збаразький замок та ін.). • Написання мініт вору за початковим реченням «Люди різних професій не можуть обійтися одне без одного». • Складання усного висловлення, пов’язаного з конкретною життєвоюситуацією, з використанням складних слів. • Обмін думками на теми, пов’язані із ціннісними орієнтирами. Виконання проєкту (наприклад, укладання словотвірного словника назв осіб чоловічої та жіночої статі за

					професією, посадою
МОРФОЛОГІЯ. ОРФОГРАФІЯ **Частини мови (*оглядово*). Іменник -34 год.**					
5	**29**	МОВНА ЛІНІЯ Самостійні та службові частини мови, вигук *(оглядово).* • Іменник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. • Іменники конкретні й абстрактні, загальні і власні, назви істот і неістот *(повторення і поглиблення).* Збірні іменники. • Велика буква та лапки у власних назвах. • Рід іменників • (повторення). Іменники	ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ 1. Чому частини мови поділено на самостійні та службові? 2. Чому вивчення частин мови починаємо з іменника? 3. Чому іменник належить до самостійних частин мови? 4. Чи можемо ми обійтися без власних назв? 5. Як уникнути непорозумінь з іменниками спільного роду? ПРОБЛЕМНІ	*Учень /учениця:* вибірково переказує зміст почутого повідомлення визначає основну мету почутого розпізнає основні виражальні засоби, використовує окремі з них розрізняє тексти різних стилів і типів переказує зміст тексту в різний спосіб відповідно до завдання створює письмові тексти визначених типів, стилів і жанрів, зважаючи на мету, адресата,	МОВНА ЛІНІЯ Розпізнавання, виписування та групування іменників за певними ознаками (конкретних, абстрактних, збірних тощо). • Визначення роду, числа, відмінка, відміни, групи іменників. • Визначення в реченні синтаксичної ролі іменника. • Розбір іменника як частини мови. • Лінгвістичне мінідослідження (наприклад, «Іменник означає не тільки предмет»). • Створення «хмари слів» до

		спільного роду. • Незмінювані іменники. Рід незмінюваних іменників. • Число іменників (повторення). Іменники, що мають форми тільки однини або тільки множини. • Відмінки іменників (повторення). • Поділ іменників на відміни та групи. • Відмінювання іменників I відміни. • Відмінювання іменників II відміни. • Букви -а (-я), -у (-ю) в закінченнях родового відмінка однини іменників чоловічого роду II відміни. • Відмінювання іменників III відміни.	ПИТАННЯ 1. Що може розказати про іменник його закінчення? 2. У чому особливість і краса кличного відмінка? 3. Від чого залежить написання *не* з іменниками? 4. Від чого залежить написання складних іменників?	власний життєвий досвід складає та оформлює власне висловлення згідно з усталеними орфографічними, граматичними нормами знаходить і виправляє недоліки та помилки в змісті, будові й мовному оформленні власних висловлень пояснює окремі виправлення з урахуванням вивчених правил добирає доречні засоби мовної виразності для оформлення власного висловлення створює невеликі типові	певної групи іменників чи підтеми. • Доповнення речень іменниками в правильній граматичній формі. • Розв'язання ситуаційних завдань, пов'язаних з уживанням іменників. • Робота зі словником. • Ігри зі словами (вікторини, конкурси). • Розпізнавання, • виписування та групування • іменників за певними • ознаками. • • Визначення відмінка, • відміни, групи іменників. • • Розбір іменника як • частини мови. • • Розбір іменників за

	5	• Відмінювання іменників ІУ відміни. • Особливості написання іменників у кличному відмінку (узагальнення; практично). • Відмінювання іменників, що мають форму тільки множини. • Написання та відмінювання імен по батькові, прізвищ. • Букви е, и, і в суфіксах: -ив(о), -ев(о); -ечок, -ечк-, -ичок, -ичк-; -інн(я), -енн(я), -инн(я), -ен(я). • Написання не з іменниками. • Правопис складних іменників (повторення і *поглиблення).*		повідомлення на спеціальних (захищених) цифрових сервісах і в соціальних мережах висловлюється у захищеному цифровому середовищі щодо проблем, пов’язаних із власним життєвим досвідом, зокрема навчанням, читацькою практикою демонструє здатність до конструктивної взаємодії у процесі редагування виокремлює та розрізняє мовні одиниці різних рівнів (словосполучення, слова, форми	• будовою. • • Утворення граматичних • форм іменників. • • Утворення складних • іменників. • • Визначення в слові • орфограм, обґрунтування • написання слова, • записуванн я правильно слів з вивченими орфограмами. • Добирання прикладів іменників з тією самою орфограмою. • Складання словникових диктантів для взаємоперевірки. • Лінгвістичне мінідослідження. • Створення «хмари слів» до певної групи іменників чи підтеми. • Доповнення

		МОВЛЕННЄВА ЛІНІЯ • Будова опису приміщення.		слів) творчо використовує морфологічні засоби, обираючи із запропонованих варіантів доречні нестандартні рішення, обґрунтовуючи зроблений вибір добирає стиль мовлення відповідно до мети, потреб і умов спілкування виокремлює в тексті мікротеми поєднує інформацію, подану в різні способи (словесну, графічну, числову тощо) у межах одного або кількох текстів розпізнає основні виражальні засоби, використовує окремі з	речень іменниками в правильній граматичній формі. • Роз'язання ситуаційних завдань, пов'язаних з уживанням іменників. • Робота зі словником МОВЛЕННЄВА ЛІНІЯ • Аналізування, оцінювання, інтерпретація тексту. • Читання тексту з власними назвами. • Відповіді на запитання за змістом прочитаного чи почутого. • Редагування речень, у яких допущено граматичні помилки. • Складання речень з опорними словами та певного змісту. • Складання

				них висловлює власні почуття, враження, викликані прочитаним, своє ставлення до зображених у тексті людей, подій, ситуацій, явищ тощо складає та оформлює власне висловлення згідно з усталеними орфографічними, граматичними нормами пояснює окремі виправлення з урахуванням вивчених правил добирає доречні засоби мовної виразності для оформлення власного висловлення визначає способи виправлення помилок у	усного висловлення, пов’язаного з конкретною життєвою ситуацією (з використанням певних морфологічних засобів та обґрунтуванням свого вибору). • Складання тексту з використанням топонімів. • Проведення флешмобу «Я хочу побувати в...» (публікація в соцмережах фото місцевості та підпису до нього з власною назвою). • Складання і розігрування діалогів з незмінюваними іменниками: «Виклик таксі» *(таксі, метро, ательє, траса)* , «У зоопарку» *(поні, какаду, гризлі*); «У

				власному мовленні вирізняє морфологічні явища у своєму та чужому мовленні, пояснює їх суть творчо використовує морфологічні засоби, обираючи із запропонованих варіантів доречні нестандартні рішення, обґрунтовуючи зроблений вибір урізноманітнює власне мовлення завдяки роботі із словниками та довідковими джерелами	магазині» *(броколі, ескімо, авокадо)*. • Складання допису до вебсайту про подію із життя класу з використанням географічних назв чи прізвищ. Аналіз цього допису. • Складання плейлиста чи добірки пісень, у текстах яких є власні назви (незмінювані іменники, іменники у кличному відмінку тощо). • Складання алгоритму (наприклад, визначення відміни іменників чи роду незмінюваних іменників). • Створення та розв’язування

					кроссенсів (за вивченим матеріалом). • Обмін думками на теми, пов’язані із ціннісними орієнтирами. Аналізування, оцінювання тексту. • Відповіді на запитання за змістом прочитаного чи почутого. • Редагування речень, у яких допущено граматичні помилки. • Складання речень з опорними словами та певного змісту. • Складання усного висловлення, пов’язаного з

					конкретною життєвою ситуацією (з використанням певних морфологічних засобів та обґрунтуванням свого вибору). • Складання висловлень з іменниками певної групи (наприклад, іменниками IV відміни лисеня, лелеченя, левеня; назвами міст у формі множини). • Складання висловлення на основі інформації, поданої в різні способи (словесної, графічної тощо). • Створення та розв’язування кроссенсів (за вивченим

					матеріалом). • Обмін думками на теми, пов’язані із ціннісними орієнтирами. • Виконання проєкту (наприклад, мініжурнал «Іменник»). Колективне вдосконалення написаного, виправлення помилок. . **Урок розвитку мовлення** Письмовий вибірковий переказ художнього тексту, що містить опис приміщення. Редагування преказу Усний твір-опис приміщення на основі особистих

					вражень або за картиною в художньому стилі
Прикметник-24 год.					
6	**18**	МОВНА ЛІНІЯ • Прикметник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. • Групи прикметників за значенням: якісні, відносні, присвійні. Перехід прикметників з однієї групи в іншу. • Ступені порівняння якісних прикметників (загальне значення, творення). • Повні й короткі форми прикметників. • Відмінювання прикметників.	ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ 1. Яка роль прикметників у мовленні? 2. Що спільного між іменниками й прикметниками? 3. Коли вживаємо прикметники з пестливими суфіксами? 4. Що потрібно зробити, щоб прикметник з означення перетворився на присудок і навпаки? 5. За допомогою якого способу творення з'являється	Учень /учениця: унаочнює та візуалізує почуте повідомлення, використовуючи різні засоби (малюнки, схеми, таблиці, комікси тощо) для відтворення змісту, структурування інформації аргументовано зіставляє почуте ізжиттєвим досвідом розпізнає основні виражальні засоби, використовує окремі з них розрізняє тексти різних стилів і типів проєктує власну поведінку в ситуаціях, подібних до тих, що зображено в тексті переказує зміст тексту в різний спосіб відповідно до завдання	МОВНА ЛІНІЯ • Розпізнавання, виписування та групування прикметників за певними ознаками. • Обґрунтування належності прикметників до груп за значенням. • Визначення в реченні синтаксичної ролі прикметника. • Розбір прикметника як частини мови. • Розбір прикметників за будовою. • Визначення способу творення прикметників. • Складання словникових диктантів з правопису прикметників. • Визначення в слові орфограм, обґрунтування написання, записування правильно слів з вивченими орфограмами.

		Прикметники твердої і м’якої груп. • Творення прикметників; перехід прикметників в іменники *(практично)*. Особливості творення присвійних прикметників. • Букви *е, о, и, і* в прикметникових суфіксах - *ев- (-єв-), -ов-, -ичн-, -ічн- (- їчн-).* • Написання прикметників із суфіксами: *-еньк-, - есеньк-, -ісіньк-, -юсіньк-, - ськ-, -зьк-, -цьк-.* • Написання *не* з прикметниками. • Написання *н* і *нн* у прикметниках. • Написання складних прикметників разом і з дефісом.	найбільше прикметників ? Доведіть.	створює письмові тексти визначених типів, стилів і жанрів, зважаючи на мету, адресата, власний життєвий досвід складає та оформлює власне висловлення згідно з усталеними орфографічними, граматичними нормами добирає доречні засоби мовної виразності для оформлення власного висловлення створює невеликі типові повідомлення на спеціальних (захищених) цифрових сервісах і в соціальнихмережах знаходить і виправляє недоліки та помилки в змісті, будові й мовному оформленні власних висловлень	• Лінгвістичне мінідослідження. • Створення синонімічних рядів прикметників. • Творення прикметників різними способами, зокрема творення присвійних і складних прикметників. • Творення ступенів порівняння прикметників. • Створення «хмари слів-прикметників» на означення якогось іменника (пори року, куточка природи). • Створення постерів, слайдів, відеороликів («Прикметникові наголоси», «н і нн у прикметниках»). • Розв’язання ситуаційних завдань, пов’язаних з уживанням прикметників. • Доповнення речень прикметниками в правильній граматичній формі.

	6	• Написання прізвищ прикметникової форми. МОВЛЕННЄВА ЛІНІЯ • Особливості будови опису природи. Сполучення в одному тексті різних типів мовлення (розповіді й опису).		пояснює окремі виправлення з урахуванням вивчених правил аналізує зміст написаного з погляду цілісності та повноти викладу вирізняє морфологічні явища у своєму та чужому мовленні, пояснює їх суть творчо використовує мовні засоби, обираючи із запропонованих варіантів доречні нестандартні рішення, обґрунтовуючи зроблений вибір	• Робота зі словником. • Ігри зі словами (вікторини, конкурси). МОВЛЕННЄВА ЛІНІЯ • Аналізування, інтерпретація тексту Аудіювання текстів з прикметниками вищого і найвищого ступенів порівняння • Відповіді на запитання за змістом прочитаного чи почутого. • Складання речень із прикметниками за картиною. • Редагування речень, у яких допущено граматичні та лексичні помилки (з коментуванням і без). • Складання усного висловлення, пов’язаного з конкретною життєвою

					ситуацією (з використанням певних морфологічних засобів та обґрунтуванням свого вибору). • Поширення речень прикметниками-епітетами. • Написання творів-описів з використанням прикметників-епітетів (з обґрунтуванням свого вибору). • Складання лінгвістичного есе (наприклад, «Прикметник - творча частина мови», «Як з'явилося моє прізвище?»). • Складання тексту реклами з використанням прикметників різних ступенів порівняння. • Складання і розігрування діалогів з використанням прикметників певної тематичної групи («Кольорова Україна», «Мої улюблені книги»). • Обмін думками на теми,

					пов’язані із ціннісними орієнтирами. • Виконання проєкту (наприклад, створення мультимедійної презентації «Як розпоряджатися власними грошима» з використанням прикметників різних ступенів порівняння, складних і присвійних прикметників). Уроки розвитку мовлення 1. Докладний усний переказ художнього тексту розповідного характеру з елементами опису природи. 2. Докладний письмовий переказ тексту, що містить опис природи. Редагування тексту переказу. 3. Аналіз письмового переказу. 4. Написання твору-опису природи в художньому стилі на основі особистих

					вражень або за картиною на матеріалі відомих полотен українських пейзажистів. Редагування твору-опису.
Числівник-16 год					
7	**13**	МОВНА ЛІНІЯ • Числівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. • Числівники кількісні і порядкові. Числівники прості, складні та складені. • Розряди кількісних числівників: на означення цілих чисел, дробові, збірні. Неозначені числівники. • Відмінювання числівників на означення	ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ 1. Чому людина не може обійтися без числівників? 2. Як розвиток числівників пов'язаний із розвитком суспільства? 3. Чим кількісні числівники відрізняються від порядкових? 4. Чи можемо змінювати числівники за числами? Якщо так, то які саме числівники? 5. Як правильно відповідати на запитання	Учень /учениця: розпізнає наявні в почутому повідомленні факти й судження формулює тему та основну думку тексту створює текст за визначеними характеристиками на основі певної графічної інформації (діаграми, графіка тощо) створює письмові тексти визначених типів, стилів і жанрів, зважаючи на мету, адресата, власний життєвий досвід	МОВНА ЛІНІЯ • Розпізнавання, виписування та групування числівників за певними ознаками. • Обґрунтування належності числівників до груп за значенням та будовою. • Визначення в реченні синтаксичної ролі числівника. • Розбір числівника як частини мови. • Відмінювання числівників (утворення відмінкових форм). • Записування цифр у реченнях і текстах словами (числівниками). • Вибір відмінкової форми

		цілих чисел. • Відмінювання дробових числівників. • Відмінювання збірних числівників. • Відмінювання порядкових числівників • Написання разом порядкових числівників із - сотий, -тисячний, - мільйонний, -мільярдний. • М’який знак на кінці числівників і перед закінченням у непрямих відмінках. • Узгодження кількісних числівників з іменниками. • Правильне вживання числівників на	«Котра година?»	складає та оформлює власне висловлення згідно з усталеними орфографічними, граматичними нормами створює невеликі типові повідомлення на спеціальних (захищених) цифрових сервісах і в соціальних мережах знаходить і виправляє недоліки та помилки в змісті, будові й мовному оформленні власних висловлень пояснює окремі виправлення з урахуванням вивчених правил дискутує в онлайн-середовищі на знайомі теми порівнює позиції учасників дискусії толерантно обстоює власну позицію, звертає увагу на спільні й різні думки	числівника в реченні. • Вибір форми іменника у сполученні із числівником. • Визначення в слові орфограм, обґрунтування написання слова, записування правильно слів з вивченими орфограмами. • Лінгвістичне мінідослідження Виправлення помилок у написанні числівників (з коментуванням). • Доповнення речень числівниками та іменниками в правильній граматичній формі. • Добирання прислів’їв, приказок, фразеологізмів із числівниками. • Створення постерів, слайдів, відеороликів («Відмінювання числівників», «Позначення часу», «Числівник + іменник»).

	3	позначення дат і часу.		учасників дискусії дотримується засад академічної доброчесності під час онлайн-взаємодії вирізняє морфологічні явища у своєму та чужому мовленні, пояснює їх суть	• Ігри зі словами, вікторини, конкурси. МОВЛЕННЄВА ЛІНІЯ • Виразне читання вголос науково-популярного тексту та розкладу дзвінків (руху транспорту), у яких вжито числівники; обґрунтування ролі числівників у цих текстах. • Відповіді на запитання за змістом прочитаного чи почутого. • Складання речень із числівниками (зокрема речень із використанням фразеологізмів, до складу яких входять числівники). • Редагування речень, у яких допущено граматичні помилки (з коментуванням і без). • Складання усного висловлення, пов’язаного з

					конкретною життєвою ситуацією. • Проведення в онлайн-середовищі дискусії про фінансові заощадження з дотриманням засад академічної доброчесності. • Створення тексту за визначеними характеристиками на основі певної графічної інформації (діаграми, графіка тощо). • Обмін думками на теми, пов’язані із ціннісними орієнтирами. • Створення інформаційного допису типу оголошення про певну подію з використанням числівників на позначення дат і часу для розміщення в соцмережі. Редагування допису. • Складання і розігрування діалогу з використанням числівників.

					• Складання списку потрібних для родини на тиждень продуктів із зазначенням кількості та цін з додержанням правил узгодження числівників з іменниками. • Розповідь «Мій родовід» із використанням дат народження членів родини. • Пошук інформації та підготовка повідомлення щодо історії числівників. • Виписування з підручника історії речень із датами, а з підручника географії - речень із кількісними даними (чисельність населення, розміри території тощо) та заміна цифр словами. • Виконання проєкту (наприклад, створення мультимедійної презентації «Школа майбутнього» з елементами

					опису приміщення та використанням числівників для позначення кількості поверхів, класних кімнат, технічних засобів тощо). **Уроки розвитку мовлення** Аудіювання повідомлення, яке містить багато числівників, у тому числі розпізнавання в ньому
Займенник-15 год.					
8	**12**	**МОВНА ЛІНІЯ** • Займенник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди займенників за значенням: особові, зворотний, присвійні, вказівні, питальні, відносні, заперечні,	ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ 1. Чому займенник має таку назву? 2. Чому займенники об'єднано в окрему частину мови, а не віднесено до іменників чи прикметників? 3. Якими ознаками	*Учень /учениця:* вичерпно відповідає на запитання за змістом почутого повідомлення формулює запитання, щоб уточнити розуміння почутого повідомлення знаходить у тексті відому і нову інформацію	**МОВНА ЛІНІЯ** • Розпізнавання, виписування та групування займенників за певними ознаками. • Визначення в реченні синтаксичної ролі займенника. • Розбір займенника як частини мови. • Відмінювання займенників. • Вибір форми

		означальні й неозначені. • Особливості визначення розряду займенників *його, її, їх* (*практично*). • Відмінювання займенників усіх розрядів. • Приставний *н* у формах особових і вказівних займенників. • Типові помилки у вживанні займенників. • Уживання займенника *ви* у ввічливому значенні для звертання до однієї особи. • Написання разом і з дефісом неозначених займенників. • Правопис заперечних	займенник подібний до іменника (прикметника, числівника)? 4. Чим особові займенники відрізняються від усіх інших розрядів займенників?	висловлює власні почуття, враження, викликані прочитаним, своє ставлення до зображених у тексті людей, подій, ситуацій, явищ тощо представляє текстову інформацію, використовуючи різні способи і засоби візуалізації змісту записує власні міркування або інформацію з інших джерел створює письмові тексти визначених типів, стилів і жанрів, зважаючи на мету, адресата, власний життєвий досвід складає та оформлює власне	займенника в реченні. • Лінгвістичне мінідослідження (наприклад, «Чому Я - займенник?»). • Перебудова речень (заміна питальних займенників відносними). • Утворення заперечних і неозначених займенників. • Добирання фразеологізмів (прислів'їв, приказок) із займенниками. • Визначення в слові орфограм, обґрунтування написання слова, записування правильно слів з вивченими орфограмами. • Розв'язання ситуаційних завдань, пов'язаних із неправильним уживанням займенників. • Ігри зі словами, вікторини, конкурси. МОВЛЕННЄВА ЛІНІЯ
	3				

		займенників. • Наголошування займенників *мій, твій, свій, той, цей, весь* у непрямих відмінках (*практично*). • Використання займенників для зв’язку речень у тексті *(практично)*.		висловлення згідно з усталеними орфографічними, граматичними нормами знаходить і виправляє недоліки та помилки в змісті, будові й мовному оформленні власних висловлень пояснює окремі виправлення з урахуванням вивчених правил добирає доречні засоби мовної виразності для оформлення власного висловлення виокремлює та розрізняє мовні одиниці різних рівнів (речення, слово, форми слова) вирізняє	Аудіювання і читання мовчки текстів, що містять займенники; з’ясування ролі займенників у цих текстах. • Аналізування, інтерпретація тексту. • Складання запитань та відповіді на запитання за змістом прочитаного чи почутого. • Складання речень із визначеними займенниками та певного змісту. • Редагування речень, у яких допущено помилки у вживанні займенників (з коментуванням). • Складання усного висловлення, пов’язаного з конкретною життєвою ситуацією. • Складання письмових мініівисловлень (реплік), які містять відмову від пропозиції, що загрожує

				морфологічні явища у своєму та чужому мовленні, пояснює їх суть	життю або здоров’ю людини, з використанням заперечних займенників. • Складання листівки на паперових або електронних носіях із запрошенням на урочисту подію (день відкриття школи, ювілей першої вчительки) з використанням займенників, що належать до різних розрядів. • Складання висловлення з використанням займенників для зв’язку речень. • Складання діалогів-розпитувань у сімейному колі на побутові теми з використанням питальних і відносних займенників (наприклад: «Як минув день», «Як провести вихідний»). • Складання діалогу з використанням займенника ви у ввічливому значенні та слів

					мовленнєвого етикету. • Складання усного висловлення, пов’язаного з конкретною життєвою ситуацією. • • Передавання тексту графічно (схема, таблиця Обмін думками на теми, пов’язані із ціннісними орієнтирами. • Виконання проєкту. **Уроки розвитку мовлення** 1. Написання твору розповідного характеру з елементами роздуму в художньому стилі з використанням займенників, що належать до різних розрядів. Редагування твору. 2. Аналіз

					письмового твору. 3. Написання есе світоглядного змісту (орієнтовні теми: «Право на повагу до гідності», «У чому полягає гідність людини», «Чому не можна принижувати людську гідність»). Редагування есе.
Повторення та узагальнення вивченого в 6 класі - 6 год.					
9	**6**	**МОВНА ЛІНІЯ** • Лексикологія. Фразеологія. • Словотвір та орфографія. • Морфологія та орфографія.		*Учень /учениця:* формулює запитання, щоб уточнити розуміння почутого повідомлення обґрунтовує достовірність, повноту інформації, у разі потреби звертаючись до відповідних джерел, доречно	**МОВНА ЛІНІЯ** • Розпізнавання, виписування слів указаної лексичної групи, частини мови, граматичної форми, утворених певним способом тощо. Тлумачення лексичного значення вжитих у реченняхтекстах)

				цитуючи окремі фрагменти почутого повідомлення використовує потрібні вербальні та невербальні засоби для збагачення міжособистісної комунікації позитивними емоціями, створення комфортної атмосфери спілкування, спонукання співрозмовників до певних дій знаходить у тексті відому і нову інформацію піддає сумніву інформацію з тексту на підставі розрізнення фактів і суджень про факти формулює тему	слів і фразеологізмів. • Пояснення значення фразеологізмів (прислів'їв, приказок, крилатих висловів). • Виділення у слові значущих частин. • Визначення способу творення слова. • Утворення слів вивченими способами. • Визначення в словах змін приголосних. • Відмінювання слів вивчених частин мови. • Утворення граматичних форм слів вивчених частин мови. • Доповнення речень словами в правильній граматичній

				та основну думку тексту записує власні міркування або інформацію з інших джерел створює письмові тексти визначених типів, стилів і жанрів, зважаючи на мету, адресата, власний життєвий досвід добирає доречні засоби мовної виразності для оформлення власного висловлення виокремлює та розрізняє мовні одиниці різних рівнів (текст, речення, слово, форми слова) вирізняє мовні явища у своєму	формі. • Визначення в реченні синтаксичної ролі слів певної частини мови. • Визначення в слові орфограм, обґрунтування написання слів, записування правильно слів з вивченими орфограмами. **МОВЛЕННЄВА ЛІНІЯ** • Аналіз та оцінювання прочитаного чи прослуханого тексту. • Відповіді на запитання за змістом прочитаного чи почутого. • Зіставлення прочитаного із зображеним на ілюстрації. • Складання речень і

				та чужому мовленні, пояснює їх суть	висловлень зі словами певної лексичної групи та фразеологізмами (зобґрунтуванням свого вибору). • Редагування речень, у яких допущено лексичні чи граматичні помилки (з коментуванням). • Обмін думками на теми, пов’язані із ціннісними орієнтирами. • Складання текстів указаної тематики та з використанням визначених слів.

ПРИКІНЦЕВА ЧАСТИНА

Види, форми та способи оцінювання результатів навчання

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів є поточне та підсумкове (тематичне, семестрове, річне).

Поточне та підсумкове оцінювання здійснюють відповідно до цієї модельної навчальної програми із застосуванням таких основних форм і способів:

усної (зокрема шляхом індивідуального, групового та фронтального опитування);

письмової (зокрема шляхом виконання самостійних і контрольних робіт, тестування, організації роботи з текстами тощо);

цифрової (зокрема шляхом тестування в електронному форматі);

практичної (зокрема шляхом організації виконання різних видів досліджень, навчальних проєктів тощо).

У рамках академічної свободи педагогічні працівники здійснюють вибір форм, змісту та способу оцінювання залежно від дидактичної мети.

Загальні критерії оцінювання результатів навчання учнів 6 класу, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти

Рівні результатів навчання	Бал	Загальна характеристика
І. Початковий	1	Учень/учениця розрізняє об'єкти вивчення
	2	Учень/учениця відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення
	3	Учень/учениця відтворює частину навчального матеріалу; з допомогою вчителя виконує елементарні завдання
ІІ. Середній	4	Учень/учениця відтворює частину навчального матеріалу; з допомогою вчителя виконує елементарні завдання
	5	Учень/учениця відтворює основний навчальний матеріал, з помилками й неточностями дає визначення понять, формулює правило
	6	Учень/учениця виявляє знання й розуміння основних положень навчального матеріалу; відповідає правильно, але недостатньо осмислено; застосовує знання при виконанні завдань за зразком
ІІІ. Достатній	7	Учень/учениця правильно відтворює навчальний матеріал, знає основоположні теорії і факти, наводить окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролює власні навчальні дії
	8	Учень/учениця має достатні знання, застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагається аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролює власну діяльність; відповіді логічні, хоч і мають неточності
	9	Учень/учениця добре володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в стандартних ситуаціях, аналізує й систематизує інформацію, використовує загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією
ІV. Високий	10	Учень/учениця має повні, глибокі знання, використовує їх у практичній діяльності, робить висновки, узагальнення
	11	Учень/учениця має гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях, знаходить інформацію та аналізує її, ставить і розв'язує проблеми

	12	Учень/учениця має системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях; самостійно аналізує, оцінює, узагальнює опанований матеріал, самостійно користується джерелами інформації, приймає обгрунтовані рішення